

Sz. Deme László

Felfénylő emlékek szimfóniája

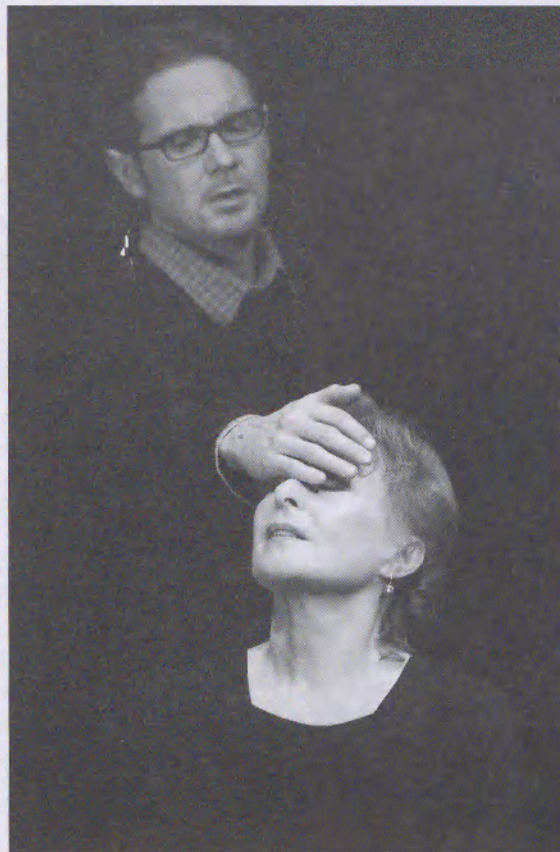
NÁDAS PÉTER: TALÁLKOZÁS

Bozsó Péter (Fiatalember) és Bánsági Ildikó (Mária)

Ügyesebben szívja magába a szöveg hangulatát az előadás többi eleme. Vidovszky László zenéje, mely az egykori utószó szerint a darab szövegen túli fele, felvételtől szól, és hangsúlyokat vagy disszonanciákat kever a mondatokhoz. Főként az ütősök csengenek és bonganak, sajátos univerzummal szélesítve a drámai teret. Hasonlóképpen gazdagítja az emlékek felfénylését, lassú körbejárását, kiélesedését és halványulását az igazán pompás és invenciózus világítás. (Ismerősöm szerint a világításnak ez a fajta kidolgozása az izraeli színházra jellemző, ahol Eldad munkásságának java részét töltötte.) A fények lassú koreográfia szerint követik a szereplőket, és szórnak el fényhangsúlyokat a kis szobában. Iványi Árpád díszlete nem festi pirosra az ajtót, de kiemeli a bejáratot, mert egy keretet helyez szinte tűskeként a színpadra, amelyen túl levelek borítják a játékteret. Bár nincsenek falak, az avarral felszórt rész mégis falszerűen ér

véget az ajtókeret vonalában, amelynek innenső részén a szerzői utasítás szerint berendezett szobácskát látjuk, ámbár puritán nyomor helyett inkább a hajdani arisztokrata felmenők világát idézve. A fény ebben a játéktérben vándorol, lassú ritmussal pásztáz végig az uzsonnaasztalkán, átlép a rézágyra, azután az ajtókeret következik, majd a hátsó traktus. A kivilágított körvonalak gyengülnek és erősödnek a mondatok hangulatától függően. S ahogyan maga a történet lassacskán átkerül valamiféle magasabb rendű realitásba, úgy oldódnak fel a fizikai korlátok is: eljön a pillanat,

Schiller Kata felvételei

amikor a képzeletbeli fal már nem akadály, mert a két szereplő egy lépéssel átkerül a szobából az elhullott levelek borította térre vagy akárhová. Remekül van világítva az utolsó kép is, mikor a Fiatalember már lemosdatva, megtisztulva fekszik az ágyon, Mária mosdatás utáni öngyilkossága a mérgezett borral pedig egy csendes, nyugodt séta lesz, ki a színről a hátsó takarásba. Már eltűnik a szem elől, mikor egy hátulról érkező fénynyaláb még a hátsó vászonra festi egyre növekvő sziluettjét, fényben csengetve le az eseményeket. Ezzel a fénydramaturgiával összhangban a színészek mozgását is meghatározza egy lenge koreográfia: szertartásszínház a hétköznapiakból gyúrva. Cortés Sebastian beállításában rituálé lesz a kávé kortyolásából vagy az ágyra, székre ereszkedésből. De minden mozgás lassú és merengő, vagy ha úgy tetszik: végtelen, mert az előadás finomabb hangot üt meg, hiányoznak a Nádas instrukcióiban feltűnő érzelmi kitörések. Talán e visszafogottság miatt indul nehezen az előadás, s bár később is alig akad hirtelen mozdulat, addigra valahogy kivájódik az előadás melankolikus medre. Így jelentőssé válik akár egy korty bor is a kristálypohárból, az pedig már egészen dinamikus és intenzív, mikor a Fiatalember szinte erőszakosan, mint valami nemi görccsökkel küszködő eb feszül az aszszonynak, mert nem akar hinni neki, és Mária feszes derékkel fordul el tőle, határozottan eltartva a fejét. Van ebben a mozzanatban valami gyermeki bénaság, bénultság és valami a szülői kegyetlenségéből: Mária története és a múlt itt gyűri le végérvényesen a Fiatalember ellenállását.

Bozsó Péter Fiatalembere kissé kopott, mai ruhában jelenik meg, és odaadó figyelemmel követi a gyász-estélyiben suhogó Bánságit. Jánoskúti Márta jelmezei

két generációt állítanak szembe, és Bozsó a fiatalok tétovaságát játssza el. Amikor szöveghez jut, partner, máskor pedig jelen van, hogy az asszony megnyílhatson, és belső zaklatottsággal reagál Mária monológjaira. Talán a belső izgalom időnként túl is csordul a zilált gesztusokban és mimikában, mindazonáltal végigvezet azon a belső kálvárián, amely az idegen és mégis ismerős nőből rázúduló emlékek súlya alatti görnyedéstől egy megtisztulás-piéta szertartásáig vezet. Érdekes Nádasnak ez a figurája: egy kontrapunkt, amit lassan, de biztosan magába olvaszt a főszólam. Valaki, aki a múltrol csak emlékképekből értesül, de kénytelen átadni magát a hallottak erejének. A magam nézői attitűdjére ismerek benne, hiszen bár Nádas darabja formailag igencsak progresszív kortárs műnek számít ma is, a tartalmi utalások miatt az elmúlt rendszerben való álmatag vájkálást vártam az előadástól. De nem: a színpadi világ kikerüli a történelmi konkrétumok kísértését, nem akar belemerülni a múltba, csak elmesél belőle egy szándékoltan költőire hangszerelt történetet.

NÁDAS PÉTER: TALÁLKOZÁS (Budapesti Kamaraszínház – Tivoli)

Díszlet: Iványi Árpád. **Jelmez:** Jánoskúti Márta. **Dramaturg:** Radnai Annamária. **Koreográfus:** Cortés Sebastian. **Zeneszerző:** Vidovszky László. **Hangfelvételen közreműködik:** Krulik Eszter, Polónyi Ágnes, Schlanger Tamás. **Asszisztens:** Kabódi Szilvia. **Rendező:** Ilan Eldad. **Szereplők:** Bánsági Ildikó m. v., Bozsó Péter.

Halász Glória

Anzikszt

TOJÁSÉJ

Abágyadt déltengeri napfény és a mindenség misztikuma, Maurice Ravel zenéje és Weöres Sándor egysorosra egymás és nyolc színész társaságában vendégeskedik a színpadon. A nézőket házigazdaként az est megálmodója, Balázs Zoltán üdvözlí. A rendező az egysorosból álmodott sokszólamú mozgásszínházat, könnyedet és mégis tételt bírót. A tét pedig az én és a másik keresése.

Az útkeresést fekete székek és rózsaszínű flamingófigurák szegélyezik, a fekete ürességben szinte csak ennyi az, ami nem az emberben gyökeredzik (díszlet: Katus György). Időről időre felbukkanó kellék továbbá a tojás, ami a padlón görög, esetleg a színészek testén loccsan, de néhány teremtésmítosz szerint a tojásból

keltünk ki mi magunk is. Tehát az is kapcsolódik az emberhez. A tojást testhajlatba szorítják, ajkak közé veszik, majd, akár a darabbeli temérdek cigarettát, szájból szájba csókolják. Egymás között keringetik az életet. A székeken kikölthetők a tojások, a férfiak kotelanak rajtuk feszengve – ez a sok, játékosan erotikus